

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 130/18

U Luxembourg 13. rujna 2018.

Presuda u predmetu C-54/17,
Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato („AGCM”)/Wind Tre SpA i
C-55/17, AGCM/Vodafone Italia Spa

**Stavljanje na tržište SIM kartica s prethodno ugrađenim i uključenim naplatnim
uslugama predstavlja nepoštenu agresivnu poslovnu praksu ako potrošači nisu o
tome bili unaprijed obaviješteni**

*Takvo postupanje predstavlja „prodaju nenaručene robe ili nenaručenih usluga”, koju može
kažnjavati nacionalno tijelo različito od tijela predviđenog pravom Unije u području elektroničkih
komunikacija*

Tijekom 2012. Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (talijansko tijelo za nadzor tržišnog natjecanja i pravila tržišta, u daljnjem tekstu: AGCM) izrekla je novčane kazne društvima Wind Telecomunicazioni (sada društvo Wind Tre) i Vodafone Omnitel (sada društvo Vodafone Italia) zbog prodavanja SIM kartica (*Subscriber Identity Module*) na kojima su bile prethodno ugrađene i uključene usluge korištenja internetom i govorne pošte, a čiji su se troškovi obračunavali korisniku, osim ako on ne bi izričito zatražio njihovo isključivanje. AGCM je dvama društvima stavio na teret okolnost da nisu unaprijed na odgovarajući način informirala potrošače o činjenici da su te usluge bile prethodno ugrađene i uključene te da su naplatne. Usluga korištenja internetom mogla je čak dovesti do povezivanja na internet bez korisnikova znanja, osobito u slučaju aplikacija koje su uvijek aktivne (*always on*).

Postupajući u postupku koji su pokrenula društva Wind Tre i Vodafone Italia, Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Okružni upravni sud za Lazij, Italija) poništio je AGCM-ove odluke utvrđujući da su takve kazne u nadležnosti drugog tijela, odnosno Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (nadzorno tijelo za komunikacije, u daljnjem tekstu AGCom).

Postupajući u tim predmetima u žalbenom postupku, Consiglio di Stato (Državno vijeće, Italija) uputio je prethodna pitanja svojoj općoj sjednici. Presudama donesenima 2016. Consiglio di Stato utvrdio je u prethodnom postupku da je prema talijanskom pravu AGCom nadležan za kažnjavanje obične povrede obveze obavještavanja u sektoru elektroničkih komunikacija, a da je AGCM nadležan za kažnjavanje „poslovne prakse koja se u svim okolnostima smatra agresivnom” (kao što je to, među ostalim, „prodaja nenaručene robe ili nenaručenih usluga”), pa i u sektoru elektroničkih komunikacija¹.

Consiglio di Stato ipak dvoji o sukladnosti tog tumačenja opće sjednice s pravom Unije. Stoga je odlučio postaviti prethodna pitanja o tumačenju, s jedne strane, Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi² (čiji je cilj postizanje visokog stupnja zaštite potrošača) i, s druge strane, prava Unije u području elektroničkih komunikacija (osobito Okvirne direktive³ i Direktive o univerzalnoj usluzi⁴,

¹ Opća sjednica Consiglia di Stato uzela je u obzir postupak koji je Europska komisija pokrenula protiv Italije zbog povrede obveze prenošenja Direktive o nepoštenim poslovnim praksama u područje elektroničkih komunikacija.

² Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL 2005., L 149, str. 22.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 8., str. 101. i ispravak SL 2016., L 332, str. 25.)

³ Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL 2002., L 108, str. 33.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 49., str. 25.), kako je izmijenjena Direktivom 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. (SL 2009., L 337, str. 37.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 50., str. 68.)

kojima je cilj osigurati dostupnost kvalitetnih javno dostupnih usluga putem djelotvornog tržišnog natjecanja i mogućnosti izbora na način da državnim regulatornim tijelima (u daljnjem tekstu: DRT) – u slučaju Italije AGComu – povjeravaju zadaću osiguranja visoke razine zaštite potrošača u specifičnom sektoru elektroničkih komunikacija). Konkretnije, Consiglio di Stato pita Sud može li se predmetno postupanje telekomunikacijskih operatora smatrati „prodajom nenaručene robe ili nenaručenih usluga” ili, općenitije, „agresivnom poslovnom praksom” u smislu Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi te protivi li se pravu Unije u području elektroničkih komunikacija nacionalni propis na temelju kojeg je „prodaja nenaručene robe ili nenaručenih usluga” obuhvaćena Direktivom o nepoštenoj poslovnoj praksi, zbog čega DRT nije nadležan za kažnjavanje takvog postupanja.

U svojoj današnjoj presudi Sud primjećuje da zahtjev za uslugu mora sadržavati slobodan potrošačev odabir. Međutim, **ako potrošač nije bio obaviješten o troškovima usluga, pa čak ni o njihovoj prethodnoj ugradnji i uključenju na SIM karticu koju je kupio** (a što je na nacionalnom sudu da provjeri), ne može se smatrati da je on slobodno odabrao pružanje takvih usluga. U tom je pogledu nevažno to što je korištenje uslugama moglo u određenim slučajevima zahtijevati svjesnu potrošačevu radnju. Također, nevažna je okolnost da je potrošač mogao zatražiti isključenje tih usluga, odnosno da je to mogao sâm učiniti, s obzirom na to da prethodno nije bio obaviješten o njihovu postojanju.

Sud navodi da, iako je nacionalni sud dužan utvrditi tipičnu reakciju prosječnog potrošača, ipak nije očito očekivati da prosječan kupac SIM kartice može biti svjestan činjenice da ona automatski sadržava prethodno ugrađene i uključene usluge koje mogu stvoriti dodatne troškove odnosno činjenice da se aplikacije ili sâm uređaj može povezati na internet bez znanja tog prosječnog kupca, kao što nije očito očekivati ni to da prosječan kupac posjeduje dostatno tehničko znanje kako bi sâm isključio te usluge ili automatska povezivanja na svojem uređaju.

Sud zaključuje da, pod uvjetom da to provjeri nacionalni sud, **postupanja kao što su to ona koja se stavljaju na teret predmetnim telekomunikacijskim operatorima predstavljaju „prodaju nenaručene robe ili nenaručenih usluga”** i da, dakle, prema Direktivi o nepoštenoj poslovnoj praksi čine **praksu koja je u svim okolnostima nepoštena – odnosno, preciznije, agresivna.**

Osim toga, Sud utvrđuje **da ne postoji proturječje između Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi i Direktive o univerzalnoj usluzi u pogledu prava krajnjih korisnika.** Naime, potonjom se direktivom pružateljima elektroničkih komunikacijskih usluga nalaže pružanje određenih informacija u ugovoru, a prvonavedenom direktivom uređuju se posebna pitanja nepoštene poslovne prakse poput „prodaje nenaručene robe ili nenaručenih usluga”. Sud stoga utvrđuje da pravu Unije nije protivan nacionalni propis na temelju kojeg se „prodaja nenaručene robe ili nenaručenih usluga” mora ocjenjivati s obzirom na Direktivu o nepoštenoj poslovnoj praksi, što dovodi do toga da prema tom propisu DRT u smislu Okvirne direktive nije nadležan za kažnjavanje takvog postupanja.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

---

⁴ Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL 2002., L 108, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 50., str. 3.), kako je izmijenjena Direktivom 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. (SL 2009., L 337, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 52., str. 224. i ispravak SL 2018., L 74, str. 11.)